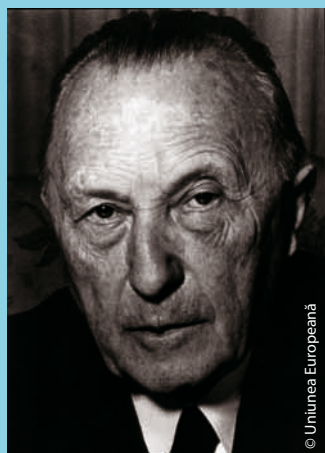

Konrad Adenauer: democrat pragmatic și unificator neobosit

Konrad Adenauer 1876 – 1967

Primul cancelar al Republicii Federale Germania, care s-a aflat în fruntea acestui nou stat din 1949 până în 1963, a schimbat mai mult decât oricine altcineva Germania postbelică și cursul istoriei europene.

Asemenea multor oameni politici ai generației sale, Adenauer își dăduse seama, după Primul Război Mondial, că pacea durabilă nu poate fi garantată decât de Europă unită. Experiențele trăite în timpul celui de-al treilea Reich, când a fost îndepărtat de naziști din funcția de primar al orașului Köln, nu au făcut decât să-i întărească această convingere.

Pe parcursul a numai șase ani (1949-1955), Adenauer a realizat obiective de politică externă de mare amploare, destinate să stabilească legături cât mai strânse între Germania și alianța occidentală: aderarea la Consiliul Europei (1951), crearea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (1952), intrarea Germaniei în NATO (1955).

O piatră de temelie a politicii externe a lui Adenauer a fost reconcilierea cu Franța. Colaborarea sa cu președintele francez Charles de Gaulle a marcat un moment de cotitură în istoria Europei: în 1963, Franța și Germania, odinioară rivale de neîmpăcat, au semnat un tratat de prietenie care a reprezentat unul dintre cele mai importante repere ale integrării europene.

Om politic german

Konrad Adenauer s-a născut în orașul catolic Köln, la data de 5 ianuarie 1876, într-o familie de origine modestă, dar caracterizată de ordinea și disciplina insuflată de tatăl său. S-a căsătorit în 1904 cu fiica unei familii influente din Köln, ceea ce i-a permis să intre în contact cu oameni politici locali și să se implice astfel și în viața politică. A profitat din plin de talentul său politic, în calitate de membru al Partidului Catolic „Zentrum”, iar cariera sa a luat avânt, Adenauer devenind primarul orașului Köln în 1917. Această poziție a însemnat și implicarea în proiecte mari, cum ar fi construirea primei autostrăzi din Germania, între Köln și Bonn. Determinarea și tenacitatea sa au fost unanim apreciate. Distanțându-se în mod clar de convingerile politice extreme care au avut mulți adepți în generația sa, Adenauer și-a luat angajamentul de a le insufla cetățenilor diligență, ordine, precum și valorile și învățăturile creștine.

Încă de la sfârșitul anilor '20, Partidul Nazist a început o campanie de defăimare la adresa lui Adenauer. Acesta a fost acuzat de sentimente antigermene, de risipirea fondurilor publice și de simpatie față de mișcarea sionistă. Atunci când în 1933, după ce naziștii ajunseseră la putere, a refuzat să decoreze orașul cu svastici cu ocazia unei vizite a lui Hitler, Adenauer a fost demis din funcție, iar conturile bancare i-au fost înghețate. Era acum șomer, fără adăpost și fără venituri, dependent de bunăvoința prietenilor și a bisericii. Chiar dacă nu a mai apărut pe scena publică în timpul războiului, a fost totuși arestat în mai multe rânduri. După tentativa eșuată de a-l asasina pe Hitler în 1944, Adenauer a fost închis în renumita închisoare a Gestapoului din Brauweiler, Köln.

După război, Adenauer a fost repus în funcția de primar al orașului Köln de către americani, dar a fost îndepărtat la scurt timp de către britanici, când orașul a fost transferat în zona de ocupație britanică. Astfel, Adenauer a avut timp să se dedice înființării Uniunii Creștin-Democrate (UCD), prin care a sperat să unifice germanii protestanți și catolici într-un singur partid. În 1949, a devenit primul cancelar al Republicii Federale Germania (Germania de Vest). Inițial, s-a crezut că Adenauer va fi cancelar doar pentru o perioadă scurtă de timp, având în vedere că avea deja 73 de ani la acea vreme. Cu toate acestea, în ciuda părerii generale, Adenauer (supranumit „Der Alte”, sau „Bătrânul”) a continuat să ocupe această funcție în următorii 14 ani, devenind astfel nu numai cel mai tânăr primar al orașului Köln, ci și cel mai în vârstă cancelar pe care l-a avut Germania vreodată. Sub conducerea sa, Germania de Vest a devenit o democrație stabilă și a ajuns la o reconciliere de durată cu țările vecine. Cancelarul a reușit să recapete o parte din suveranitate pentru Germania de Vest prin integrarea țării în comunitatea euro-atlantică, aflată în curs de dezvoltare (NATO și Organizația pentru Cooperare Economică Europeană).

Adenauer dând mâna cu Charles de Gaulle în 1961.

Contribuția la integrarea europeană

Experiențele trăite în timpul celui de-al Doilea Război Mondial l-au transformat pe Adenauer într-un susținător al realismului politic. Opiniile sale cu privire la rolul Germaniei în Europa au fost puternic influențate de cele două războaie mondiale și de secolul de ostilitate dintre Germania și Franța. Prin urmare, și-a îndreptat atenția asupra promovării ideii de cooperare paneuropeană.

Adenauer a fost un mare promotor al Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, a cărei creare a fost propusă prin intermediul Declarației Schuman din 9 mai 1950, precum și al tratatului instituind Comunitatea Economică Europeană, din martie 1957.

Opiniile lui Adenauer cu privire la Europa s-au bazat pe ideea că o Europă unită este esențială pentru instaurarea stabilității și a unei păci durabile. Din acest motiv, a lucrat neîncetat la reconcilierea Germaniei cu foștii săi dușmani, în special cu Franța. Mai târziu, în 1963, Tratatul de la Élysée, cunoscut și sub numele de Tratatul de prietenie, a pecetluit reconcilierea. Odată cu aceasta, Germania și Franța au pus bazele unor relații care au marcat sfârșitul câtorva secole de rivalitate.

Datorită talentului său politic, determinării, pragmatismului și viziunii clare asupra rolului Germaniei într-o Europă unită, Adenauer a făcut tot posibilul pentru ca Germania să devină și să rămână o societate liberă și democratică. Acest lucru nu numai că nu este pus la îndoială, ci este profund integrat în spiritul societății germane moderne.

Konrad Adenauer este una dintre figurile cele mai remarcabile din istoria europeană. Pentru el, o Europă unită nu însemna doar pace, ci și o modalitate de reintegrare a Germaniei post-naziste în viața internațională. Europa, așa cum o știm astăzi, nu ar fi fost posibilă fără încrederea pe care Adenauer le-a insuflat-o și altor state europene prin practicarea unei politici externe consecvente. Iar realizările sale continuă să fie recunoscute de către germani având în vedere că, în 2003, Konrad Adenauer a fost votat drept „cea mai mare personalitate germană a tuturor timpurilor”.